

Verslag

Bijeenkomst Westfrieze Omringdijk 11 december 2019

Programma van de middag

Het programma van de middag zag er als volgt uit:

1. Welkom door Jeroen Zomer (Steunpunt Monumenten en Archeologie)
2. Inleiding op de archeologie en geschiedenis van de dijk (Michiel Bartels, Archeologie West-Friesland) *zie bijlage*
3. Beleid en regelgeving rond de Westfrieze Omringdijk (Jeroen Zomer, Steunpunt Monumenten en archeologie) *zie bijlage*
4. Cases uit de praktijk (HHNK, SED-gemeenten en Alkmaar)
5. Discussie op overleg, samenwerking en mogelijke programma's in de toekomst
6. Afsluiting en borrel

Datum

18 december 2019

Betreft

Verslag bijeenkomst
Westfrieze Omringdijk

Auteur

Jeroen Zomer

Resultaten van de discussie

Gezamenlijke waarde van de dijk

Er werd opgeroepen om de gezamenlijke waarden van de dijk te benoemen om daarmee ook te bepalen waar je mee aan de slag wil gaan. De waarden die werden genoemd zijn:

- Het verhaal van de dijk
- De fysiek-ruimtelijke eenvormigheid
- Het verbindt de regio; geboren binnen de dijk, dan ben je een Westfries
- De dijk als 'selling point' van de regio

Tevens werd geconstateerd dat deze waarden behoorlijk overeenkomen met de waarden die genoemd worden in de redengevende omschrijving van de dijk:

- cultuurhistorisch, bescherming West-Friesland tegen het water
- historisch-morfologisch: herstel, samenstelling, vorm, profiel
- beeldbepalend element door continuïteit, hoogte van de dijk en openheid landschap
- historisch-ruimtelijke betekenis als scheiding tussen oud land en nieuw land/zee

Knelpunten en oplossingen

Tijdens het bespreken van de cases en de daaropvolgende discussie kwamen de volgende knelpunten met concrete en minder concrete oplossingen naar voren die zijn in te delen onder de thema's beleid, beheer en beleving. Er zijn geen actiepunten besproken.

Knelpunt	Mogelijke oplossing	Beleid	Beheer	Beleving
Het beleid op de dijk en het proces rondom vergunningverlening moet inzichtelijker worden voor ambtenaren en initiatief-	In het kader van de bijeenkomst is er door het Steunpunt Monumenten & Archeologie een notitie geschreven over het beleid en de verantwoordelijkheden rond de dijk. Deze wordt aangescherpt en rondgestuurd.	x		

nemers. Wie is er wanneer verantwoordelijk, wie heeft welke rol?	Voor het schrijven van beleid en het organiseren van het proces zou een handreiking gemaakt kunnen worden. Deze handreiking zou ook verbreed kunnen worden voor andere provinciale structuren. Het zou goed zijn om hier ook de overgang naar de Omgevingswet in mee te nemen.	x		
	De grenzen van het beschermde monument moeten goed op kaart gezet worden en de redengevende omschrijving moet binnen handbereik zijn van eenieder zodat duidelijk is wat beschermd is.	x	x	x
	Nabranders uit de borrelpraat: Op de dijk staan verschillende kleine bijzondere objecten zoals 18 ^e -eeuwse dijkpalen. Hoe moet hiermee omgegaan worden? Zijn deze geïnventariseerd?	x		
	Nabranders uit de borrelpraat: De grenzen van de provinciale monumenten (inclusief redengevende omschrijvingen) en de provinciale structuren uit de Leidraad zouden in de gemeentelijke kaartsystemen ingevoerd moeten worden.	x		
De eenvormigheid van de dijk staat onder druk (de overdracht van wegen van het HHNK naar de gemeenten kan daar mogelijk verder aan bijdragen). Dit wordt mede veroorzaakt door het verschil in beleid van de gemeenten.	Het maken van een gezamenlijke visie op het gebied van beheer, onderhoud en ontwikkelingen rond de dijk wordt als ideaalbeeld beschouwd, maar wel erg lastig te realiseren. [Bij een eventuele volgende structuurschets oid, zou het wel goed zijn om ook dit punt mee te nemen.]	x		
	Het hoogheemraadschap geeft aan dat ze op bepaalde punten in het beheer best andere keuzes kunnen maken, bijvoorbeeld in kleur en materiaalgebruik van paaltjes en hekken, begrazing of maaien, typen beplanting etc. Ze zouden graag in discussie willen met provincie en gemeenten voor input.		x	
Het vervagen van de dijk als fysiek object betekent het verdwijnen van identiteit (dit speelt vooral in het stedelijk gebied en in mindere mate in het landelijk gebied).	Het maken van een gezamenlijke visie op het gebied van beheer, onderhoud en ontwikkelingen rond de dijk wordt als ideaalbeeld beschouwd, maar wel erg lastig te realiseren. [Bij een eventuele volgende structuurschets oid, zou het wel goed zijn om ook dit punt mee te nemen.]	x		

<p>De beleving van de dijk zou naar een beter niveau kunnen; de herkenbaarheid en informatievoorziening kan beter en de dijk bevat ook knelpunten als recreatieroute.</p> <p>Op het gebied van de herkenbaarheid zijn al veel projecten geweest om hier iets tegen te doen, maar deze zijn altijd tijdelijk geweest en vervagen na verloop van tijd. Voorbeelden zijn de rond bordjes en de herkenbare bankjes.</p>	<p>Een heldere beeldtaal zou de herkenbaarheid van de dijk kunnen verbeteren. Veel manieren worden genoemd, maar er wordt ook kritisch op teveel poespas gereageerd. De rode paaltjes op de dijk worden als het best werkend gezien, maar die zijn voor het huidige dijkonderhoud niet meer noodzakelijk.</p>		x	x
	<p>De dijk zou nog beter ingezet kunnen worden in de marketing van de regio. Dit wordt door het Steunpunt niet meteen gezien als taak, maar er wordt wel aangegeven dat het goed is om aan te haken bij initiatieven als 'Ode aan het Landschap' en www.hollandbovenamsterdam.nl. Een koppeling met de Structuurschets West-Friesland is ook mogelijk.</p> <p>Er zou ook gedacht kunnen worden aan 'pop-up musea', er zijn voldoende locaties op de dijk die tijdelijk als museum kunnen fungeren en het verhaal kunnen vertellen. Dat hoeft geen echt museum te zijn, maar kan ook in de vorm van een kunstwerk.</p>			x
	<p>Nabranden uit de borrelpraat: Het zou goed zijn om de knelpunten in de beleefbaarheid en van de recreatieroute te inventariseren en op kaart te zetten. Er kan makkelijker een programma gemaakt worden als duidelijk is wat er speelt en 'quick wins' kunnen mogelijk zelfs tijdens beheerwerkzaamheden opgepakt worden.</p>			x

Vervolg

Steunpunt Monumenten en Archeologie gaat in 2020 in overleg met een afvaardiging van hoogheerraadschap, provincie en gemeenten om te kijken wat hiervan opgepakt kan worden binnen het steunpuntprogramma. Daarnaast zal het steunpunt haar best doen om als aanjager te fungeren. Het staat andere partijen uiteraard vrij om punten op te pakken, als het steunpunt daar een rol bij kan spelen dan kan altijd contact gezocht worden met Jeroen Zomer (j.zomer@mooinoord-holland.nl).

Deelnemers

Diederik Aten (HHNK)	Margriet Talstra (SED organisatie)
Erik Vos (Gemeente Hoorn)	Marja Raven (SED organisatie)
Erik Menzl (Gemeente Hollands Kroon)	Marnick Holmersma (HHNK)
Ernst van der Kleij (Provincie Noord-Holland)	Michiel Bartels (Gemeente Hoorn)
Esther Brun (Gemeente Alkmaar)	Michiel Knoppers (HHNK)
Frans Kok (SED organisatie)	Miranda Jonker (HHNK)
Gerard Janssen (HHNK)	Monica Dütting (Steunpunt M&A)
Gerlof Kloosterman (Gemeente Heerhugowaard)	Petra van Duivenvoorde (Gemeente Alkmaar)
Ingrid Oud (HHNK)	Rens Stam (HHNK)
Jeroen Zomer (Steunpunt M&A)	Roald van Gameren (HHNK)
Brigitte van Yperen (Gemeente Hollands Kroon)	Sarah Jonges (Gemeente Medemblik)
Marcel Kok (SED organisatie)	Saskia Olivierse (Gemeente Schagen)
Marco Ton (Gemeente Hollands Kroon)	Yvonne Pijcke (Gemeente Medemblik)

Bijlagen

- Presentatie Michiel Bartels - Inleiding op de archeologie en geschiedenis van de dijk
- Presentatie Jeroen Zomer - Beleid en regelgeving rond de Westfrieze Omringsdijk
- Beeldkwaliteitsplan, de Leidraad Landschap & Cultuurhistorie (structuur Westfrieze Omringsdijk)
- Leidraad Landschap en Cultuurhistorie – Structuur WFO
- Redengevende omschrijving van de Westfrieze Omringsdijk als provinciaal monument
- Verschillende beleidsstukken van het Hoogheemraadschap
- Notitie over het beleid op de dijk van het Steunpunt Monumenten en Archeologie

De bijlage worden meegestuurd via WeTransfer en zijn op te vragen bij het Steunpunt.

Datum

18 december 2019

Betreft

Verslag bijeenkomst
Westfrieze Omringsdijk

Auteur

Jeroen Zomer

4/4